III. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

УКРАЇНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

В

КАНАДІ.

28. II. 1922 р.

Де злука, там сила.
Оеи.

ВІННІПЕҐ.
1922.

III. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

УКРАЇНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА В КАНАДІ.

ВІННІПЕҐ.

28. II. 1922.

---o---

Дня 28 лютого, 1922, відбули ся треті Загальні Збори Українського Червоного Хреста в Канаді в салі „Читальні Просвіти", при вул. Флора, у Вінніпеґу. Збори тревали від 8.45 до 2.45 в ночи, отже 6 год.

Збори отворив голова, п. Я, В.. Арсенич і попросив о вибір президії до перепроваджена зборів. Предсідником зборів вибрали присутні, числом понад 80 осіб, о. П. Олексіва, а сей покликав на секретарів пп. В. Купченка і Климкова.

Нинішний звіт зі зборів подаєть ся після записок В. Купченка.

Предсідатель уділив голосу голові Українського Червоного Хреста.

Промова голови Я. В. Арсенича про роботу Укр. Черв. Хреста в Канаді.

Отче Предсіднику, Пані і Панове:

Отсе зібралюсь ми на треті загальні збори „Українського Червоного Хреста". Цілю товариства було згуртувати всі відтінки до помочі рідному краєви. Тягнули ся усобиці і люди ділилися на табори. Такий розділ сил не виходив нїколи на користь. Укр. Червоний Хрест стремить до сеї цїли, щоби зеднати людий без ріжниці їх поглядів політичних і релїгійних до спільної роботи. Ходить о поміч тим, які потерпіли від світової війни, від наїзду на їх хати, від голоду, холоду і від пошестий. Зусиля, щоби зеднати людий до спільної роботи, були до певної міри успішні і сьогодня, як і на минулих зборах видимо людий ріжних відтінків і з ріжних орґанізацій.

Робота Українського Червоного Хреста не може переставати, бо поміч є постійно потрібна. Як довго у нас є віра, що нарід український мусить розвивати ся, так довго ся віра мусить піддержувати роботу і охоту до роботи.

Дійсність доказала, що потреби в Европі є більші як наша поміч. Ми дивили ся і дивимо ся на сю

поміч все ще як на злишню справу. Не маємо охоти напружати ся. Там віддали українські громадяни свої найкращі літа і сили. Тисячі з них без рук, без ніг. Десятки тисяч за порогом чекають, викинені з власної хати, чи прийде хвиля, щоби можна вернути. Але Канада не скора до жертв.

Мусимо людий зєднати, лучити до орґанізації, збудити до кооперациї, щоби робота в будучім році принесла потрібну поміч.

За два роки, від марта 1920 до тепер, успіли ми зібрати пятьдесять тисяч долярів на поміч сорок мілїонам на Великій Україні і чотиром міліонам на Буковині і в Галичині. Се капля, якої не можна відчути. Правда, що і капля ліку продовжить умираючому житє. Щоби населенє відчуло нашу поміч, повинні би ми зложити і могли би ми зложити хоть сто тисяч долярів в однім році, наколи би кождий розумів і сповнив свій обовязок.

Українські товариства в Канаді відносили ся зглядом Укр. Черв. Хреста цілком льояльно. Часописи відносили ся до роботи около помочі Рідному Краеви з найбільшою прихильністю, що тут виразно зазначуємо. Жіноцтво у Вінніпеґу уладило в хосен Укр. Черв. Хреста кілька базарів; се стало ся під проводом пані д-рової Йонкерової. Але деякі місцевости не працюють так, як належало би. Що робить Торонто, Сидней, Саскатун, Принс Алберт?

Зрозуміня для справі і енерґію виказали в теперішній збірці від 15 грудня, 1921, до 15 лютого, 1922, Веґревіл, Форт Віллїям, Едмонтон, Шіго, Вінніпеґ. Особливо Мондер треба покласти другим як взорець. Більші місцевости повинні розвинути діяльність у себе і в сей спосіб дати примір і заохоту всім дооколичним місцевостям.

Головний Комітет видав звіт про збирані датки і дав осібними друками всякі вказівки до уладженя роботи, а навіть оповістив, що вишле, де жадають чоловіка, який на місці уладить роботу. Але Українці в Канаді не надуживали своїх сил і не користали із поданих їм вказівок, так, як би се повинно бути.

Ті, що дали свої датки, а ще частїйше, ті, що до роботи нічим а нічим не причинили ся, думали, що за зібрані гроші дістане кожний Українець в Европі по 20 долярів і великий мішок муки. Нераз приїзджають люди й оповідають, що в їх селі їх родина нічого не дістала. Нераз мішають роботу з роботою осіб і товариств якоїсь другої народности, які не поступають безсторонно зглядом українського населеня.

Нераз роблять невирозумілі люди невмістні уваги про висилки гроший, однак Головний Комітет розуміє свою відвічальність і поступає як найосторожнїще. Нехай кожний загляне у Звіт, де є поміщені навіть посвідки на переслані суми. На підставі тих посвідок може кождий переконати ся, що 75 процент зібраного гроша пішло до Галичини на поміч населеню, калікам, вдовам, сиротам, 25 процент на підмогу воякам, що опинили ся поза межами Галичини і взяли ся

до науки в школах на Чехословаччині, Австрії, Німеччині і Югославії. В сей спосіб находять ся сотки студентів поза границями України, які не мають найменшої помочі з Рідного Краю. Пять, а навіть чотири доляри вистарчає, що би покрити на цілий місяць удержане для одного вояка-студента.

Є крики, що помагаєть ся панам, бо селянські сини до школи ходять! Находять ся люди, що кричать: Не дати, я не ходив до школи, то і вони не потребують. Таких нерозумних що раз менше.

Український Червоний Хрест за жадав житеписи студентів і студенток. Від комітету у Відні і Празі прийшли описи кождого разом з світлинами. Розберім в опіку по одному, по два, щоби скінчили наші молоді вояки науку і придали ся українській землі до війни із темнотою. Около 500 студентів потребує помочі. Їх треба розмістити. Нехай зголосять ся охочі, що хотять дати їм поміч. В Злуч. Державах і в Канаді повинно найти ся тільки щирих опікунів, щоби по пять долярів що місяця прислали на вибраного собі студента чи студентку. Така поміч тревала би через один або два роки. Опікун був би гордий, що випровадить одного чоловіка в люде і поможе в той спосіб українській землї.

Український Червоний Хрест взиває суспільність вишукати опікунів для тих, що хотять учити ся.

Тимчасом чуєть ся неоправдані докори, підозріня. А прецінь наші жертви в порівнаню із жертвами Рідного Краю підчас боротьби за свободу є далеко менші.

Ще гірше, наколи люди роблять докори поза плечима, місто віднести ся впрост до Укр. Черв. Хреста.

На послідних загальних зборах ухвалено, щоби написати Устав для нашого уладу. Сей Устав готов. Після того уставу маємо від тепер перевести нашу роботу.

Послідні загальні збори рішили уладити збірку збіжа. Переведене сеї збірки натрапило на ріжні технічні трудности, які поки що не дали ся усунути. Будемо старати ся сю справу полагодити пізнійше.

Через брак часу не полагоджена ще справа з базаром малярських праць з Европи, — се ухвалили також послідні збори. З розпродажі малюнків і рисунків прийшла би поміч для малярів, а також для окалічілих вояків. Се дасть ся виконати по усуненю ріжних трудностий, а може придбати дохід від найширших верств.

Укр. Черв. Хрест рішив ся на збірки помежи англійською і французькою публикою при помочі злучених хорів українських товариств у Вінніпегу. Сей виступ має принести збірку на поміч Рідному Краєви, а також має запізнати англійську публику з українською піснею. Учасники хорів усіх українських товариств розуміють сю важну задачу і приготовляють ся пильно до виступів, щоби чужинці пізнали нас з найкращої сторони.

Однак при кожній роботі потрібне довіре. Треба мати добру волю. Сама старшина не може нічого зробити, як нема доброї волі у всіх і зрозуміня, яку ціль маємо

осягнути. Коли є яке незадоволене, треба віднести ся впрост до старшини а скорше вийдемо на добрий шлях, скріпимо себе і поможемо Україні. (Оплески).

Справоздання скарбника.

Опісля предсідник зборів покликав скарбника У. Ч. Х., п. С. Ковбля, і сей — заки приступив до подрібного касового звіту — сказав:

Нині рік, як я здавав звіт перед загальними зборами нашого товариства. Однак мій звіт на минулорічних зборах представляв ся краще як нині. Сьогодні не можу похвалитися тим успіхом. Причин до тої обставини склалося богато, та мабуть найбільшою причиною є — брак зрозуміня у нашого громадянства ваги хвилі, яку переживаємо. Старшина маючи на увазі допомогу всім клясам української суспільности в Рідному Краю, приготовила була незвичайно широкий плян двомісячних заходів около збірки фондів на річ У. Ч. Х. Управа товариства мала велику надію на добрий успіх тої кампанії, то вона однак не принесла сподіваного результату. Многі кольонії до котрих ми вислали всякі потрібні для загальної збірки інформації і друки — до тепер ще не відізвалися. Чекаємо на їх відповідь і присилку датків.

Нам не вільно тратити терпеливости. Мусимо працювати невпинно далі, бо нас ждуть — голі, голодні, каліки та викинуті ворогом з рідної землі наші брати і сестри.

Опісля скарбник прочитав подрібний рахунок, який представляється як слідує:

Касовий звіт за перших 7 місяців після загальних зборів, то є від дня 1-го марта, 1921 ро дня 30. вересня, 1922, провірений провірною комісією, і оголошений в книжечці „Перший Звіт У. Ч. Х." на стороні 21, не був предложений загальним річним зборам, тому то нині я предложу звіт за цілий фіскальний рік, включаючи рахунки оголошені в першім звіті виданім Головним Комітетом У. Ч. Х.

І так:

ПРИХОДИ:

Приходи за місяць —

март	1,436.98
цвітень	252.61
май	1,184.04
червень	936.83
липень	10.00
серпень	49.00
вересень	60.00
жовтень	64.28
падолист	5.88
грудень	593.05
січень, 1922	2,884.07
лютий	2,261.24
Разом	$9,737.98
Готівка з днем 1 марта	230.51
Сума	$9,968.49

РОЗХОДИ:

На адміністрацію —

в марті	76.99
в цвітні	7.20
в маю	34.65
в червні	6.30
в липні	36.81
в серпні	.90
в вересні	26.22
в жовтні	7.65

в падолисті	77.40
в грудні	548.54
в січні, 1922	571,34
в лютім	59.43
Разом	$1,453.43

ВИСЛАНО ДО ЕВРОПИ:—

22. марта, 1922, через Прагу для Буковини	1,000.00
10. цвітня до Праги для укр. вояків-студентів ...	120.00
10 цвітня до Відня на ту-ж ціль..................	60.00
18. цвітня до Галицького бідного населення	500.00
27. мая, для укр. вояків у Чехословаччині	1,000.00
27. мая, для студентів вояків в Празі	50.00
27. мая, для студентів вояків у Відні	50.00
10. серпня, для студентів вояків в Чехословаччині	547.00
23. грудня, для студ. вояків у Чехословаччині	250.00
23. грудня, для студ. вояків у Відні	250.00
23. грудня для сот. Буцманюка за проданий образ „Скитальці" його роботи	?1.05
5. січня, 1922. для табору в Йозефові, Ч.С.Р.	200.00
5. січня, для Шигля, студ. скульптури в Римі на академії мистецтв	25.00
20. січня, до Галичини для военних калік	200.00
20. січня, до Галичини для сиріт по укр. вояках	200.00
20. січня, до Галичини для вдів по укр. вояках ..	200.00
27. січня, до Галичини для Ком. Правн. Оборони Переслідуваних Українців	100.00
27. січня, Ком. пом. жертвам Війни у Відні	200.00
27. січня, до Львова для Педагогічного Т-ва на підмогу шк. молоді ...	100.00
27. січня до Відня для студентів вояків	100.00
10. лютого до Галичини для Сир. Захистів	500.00
10. лютого до Чехословаччини для таборів ..	500.00
Разом вислано	**$6,173.05**
Готівка в касі 28. лютого 1922 року	2,342.01
Разом сума	**$9,968.49**

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Поихід за фіскальний рік 1921-1922	9,737.98
Готівка з попер. року ..	230.51
Разом сума	$9,968.49

л РОЗХОДИ:

Адміністрація	1,453.43
Вислано підмог	6,173.05
Готівка в касі	2,342.01
	$9,968.49

Загальний рахунок від часу заложення У.Ч.Х. в Канаді до 28 II. 1922

ПРИХОДИ:

На руки Гол. Ком. У.Ч.Х. у Вінніпеґу вплинуло	42,081.11
Сума вислана поод. Відділами У.Ч.Х. і людьми впрост до Европи і повідомлено Гол. Комітет	7,990.23
Разом збірка в Канаді і Злуч. Державах	$50,071.34

РОЗХОДИ:

Видатки на адміністрацію	4,252.55
Вислано до Европи ...	43,476.78
Готівка в касі дня 28. лютого, 1922	2,342.01
Разом	$50,071.34

З ТОГО ВИСЛАНО:

До Галичини	33,715.23
Чехословаччини	8,101.55
Відня	1,660.00
	$43,476.78

Вислід Головної Збірки на „Поміч Рідній Землі" за час від 15. XII., 1921, до 15. II. 1922.

Тут подаємо вислід збірки після пляну, який був розісланий до всіх місцевостей в Канаді. І так:

Округ	Ціль	Дійсна збірка
БРІТІШ КОЛЮМБІЯ: —		
1. Округ Івана Ґонти, ціла Бр. Кол.	2000.00	61.00
АЛБЕРТА:—		
2. Округ Ярослава Мудрого, Веґревіл і др.	2000.00	340.20
3. Округ короля Данила, Верміліон	1000.00	192.21
4. Округ княгині Ольги, Шандро і др.	1000.00	57.75
5. Округ князя Ігоря, Мондер і др.	2000.00	620.90
6. Округ Володимира Вел., Едмонтон і др.	2000.00	7.75
7. Округ князя Льва, Редвотер	1000.00	——
8. Округ князя Святослава, Калґари і др.	1000.00	100.35
9. Округ князя Олега, Гілкрест і др.	500.00	——
САСКАЧЕВАН:—		
10. Округ Б. Хмельницького, Йорктон і др.	5000.00	354.83
11. Округ Івана Богуна, Мелвил, і др.	2000.00	118.90
12. Округ Северина Наливайка, Шіго і др.	500.00	299.53
13. Округ Івана Мазепи, Саскатун і др.	1000.00	102.95
14. Округ Петра Сагайдачного, Мічам і др.	3000.00	140.90
15. Округ Івана Виговського, Принс Алберт	1500.00	20.50
16. Округ Петра Дорошенка, Кридор і др.	1500.00	48.15
17. Округ Павла Полуботка, Н. Бетлефорд	1000.00	8.00
18. Округ Д. Вишневецького Байди, Реджайна і др.	1500.00	198.85
МАНІТОБА:—		
19. Округ Тараса Шевченка, Вінніпеґ і др.	4000,00	1360.36
20. Округ Юрія Федьковича, Стюартбурн і др.	1500	115.59
21. Округ Ів. Котляревського, Янів і др.	1500.00	25.47
22. Округ Бориса Грінченка, Ґімлї і др.	1000.00	74.87
23. Округ Лесі Українки, Портедж ля Прері і другі	1000.00	17.50
24. Округ Мих. Драгоманова, Брендон, і др.	500.00	21.20
25. Округ Марк Шашкевича, Ольга і др.	2500.00	100.10
26. Округ Івана Франка, Давфін, і др.	2500.00	371.00
ОНТЕРІО:—		
27. Округ Максима Залізняка, Фт. Віліям і пр.	1500	513.00
28. Округ Олекси Довбуша, Торонто і пр.	1500.00	3.00
29. Округ Львів,		

Кенора і пр.	500.00	27.00
30. Округ Київ,		
Отава і пр.	1500.00	138.76
КВІБЕК:—		
31. Округ Одеса,		
Монтреал	3000.00	94.28
32. Округ Перемишль		
Решта Квібеку	1000.00	4.00
НЮ БРОНСВИК:—		
33. Округ Донщина,		
НОВА СКОШІЯ:—		
34. Округ Запорожжє,		
ОСТРОВ ПРИНЦА ЕДВАРДА:—		
35. Округ Хортиця,		
Всі округи	1000.00	——
36. Округ Слобожанщина,		
Висота суми не визначена		215.95
	$54,000.00	$5,808.52

По замкненю рахунків округ ч. 6, збірка в місті Едмонтон наспіла в сумі $663.05, що о стільки збільшить збірку в окрузі ч. 6.

З повисшого звіту шановні Збори бачуть, що дотепер У. Ч. Х. зібраз понад пятьдесять тисяч долярів. Ся сума не є мала, але просто смішна. Все таки нам не закладати рук; ми мусимо йти далі, мусимо — хоч як трудно — збирати жертви і давати поміч тим, що віддали своїй Україні все, не оставляючи собі нічого (Оплески).

Звіт писаря Українського Червоного Хреста.

Писар, д. Осип Боянівський, перечитав протокол з минувших загальних зборів, який в цілости збори приняли. Потім здав подрібний звіт з цілорічного діловодства товариства Українського Червоного Хреста в Канаді. Той звіт представляється так:

На послідних зборах, які відбулися 26. лютого, 1921, в Народнім Домі у Вінніпеґу, вибрано слідуючий заряд: Я. Б. Арсенич, предс.; Іван Слюзар, заступник предсідника; О. Боянівський, писар; С. Ковбель, скарбник; П. Г. Войценко, Іван Рудачек, члени.

Дня 9. марта на засіданю заряду дібрано ще трьох членів: д-ра Новака, д-рову Йонкерову, о. М. Оленьчука; до дорадчої комісії запрошено: 1) всіх редакторів українських часописів у Вінніпеґу, 2) послів: Д. Якимішака і Н. Григорчука, 3) д-ра Йонкера і п. Я. Кунинського.

Всіх засідань було 41, з того 3 надзвичайних і 38 звичайних; загальних зборів У.Ч.Х. було 4 і так: 1) в справі базару У.Ч.Х., на які запрошено членів товариств і визначних громадян міста Вінніпеґу; 2) в справі статута і поширеня роботи Укр. Червоного Хреста; 3) в справі новорічної збірки жертв на У. Ч. Х.; на сі збори запрошено і не-членів комітету У. Ч. Х.; 4) в справі річного звіту.

Вся правдиво українська преса йшла солідарно у всіх справах, які відносилися до У.Ч.Х.

В жовтні м. р. забондовано скарбника приватним бондом на суму 20,000 долярів.

Звіт переписки Українського Червоного Хреста.

Одержано:—

Листів з Европи	160
З Канади і Злуч. Держав	2,814
	2.974

Вислано:—

Листів з лістами для збірок	29,196
Пакунків з оповіст. про збірку	360
Пакунків зі „Звітами”, по 2, 3, 5 і 10	1,580
Відповідей на урядові листи	79
Карток з упімненями	650
Посвідок на одержані посилки	1,354
Листів до фірм в м. Вінніпеґу	960
	34,179

Голова У.Ч.Х. їздив з початком падолиста на з'їзд до Едмонтону, щоби порозумітися в справі орґанізації товариства У.Ч.Х. в Едмонтоні.

Опісля переповів п. Боянівський подрібно над чим радила старшина Головного Комітету У.Ч.Х. на 41 засіданнях. Кожде з них тривало від 2 до 4 годин.

Для переведення двомісячної різдвяної збірки треба було льокалю для Українського Червоного Хреста. Український Народний Дім у Вінніпеґу відступив на сю ціль для У.Ч.Х. одну кімнату. Також Український Голос позволив своєї домівки і дав машину для потрібної переписки. Всі засіданя виділу У.Ч.Х. відбувалися в домі д-ра Новака, 459 Селкірк Евню, який цілком безкористовно позволив сходитися в його домі.

До У.Ч.Х. прислано лісту разом з описами 500 студентів Українців, які потребують постійної помочі для укінченя своїх студій. Всі вони належать до українського війська, а тепер викинуті з рідної землї, та відірвані від своєї родини. Нашим обовязком є помогти їм тепер. Управа У.Ч.Х. поробила певні заходи, щоби розділити тих студентів між поодиноких добродіїв, які зобовязалибися давати потребуючим студентам постійну поміч.

Видруковано друки потрібні для успішнійщої праці У.Ч.Х., між ними: 1) Перший Звіт Українського Червоного Хреста; 2) Начерк роботи коло збірки; 3) Улад збірок по містах; 4) Афіш „Ратуймо Рідний Край” з артистичним рисунком після помислу проф. І. Боберського.

Дотепер ограничалися ми зі збіркою на У.Ч.Х. тільки на українськім населенню в Канаді. Тепер приготовляємося до збірки між Анґлійцями. В тій справі порозсилано друковані листи (всіх 960) переважно до ріжних бізнесових фірм у Вінніпеґу. Дальше приготовляється хори до концертів для анґлійської публики.

В нашій роботі поміг нам много своїм досвідом, порадою і трудом відпоручник правління Східної Галичини І. Боберський.

Віримо, що всі місцевости Канади оцінять справедливо роботу Головного Комітету і переведуть переписку в справі своїх обовязків **і стануть живіще до праці як дотепер.** (Оплески).

Опісля слідувала промова п. проф. І. Боберського. По його промові дала своє оречене провірна комісія.

П. Василь Казанівський говорив за провірну комісію. Він заявив, що провірна комісія здала свій звіт в жовтні м. р., а тепер здає його лише за послідних пять місяців. Провірна комісія знайшла всі рахунки у взірцевім порядку. За-

яву п. Казанівського потвердив П. Барицький.

Збори приняли заяву провірної комісії і ухвалили уступаючій старшині висказ довірря. (Живі оплески).

Промова проф. Івана Боберського відпоручника Рідного Краю.

Світлі Збори: —

Канадійські Українці висказали і висказують дальше свої гадки в часописях про Український Червоний Хрест в Канаді та про потребу сего уладу у всіх місцевостях поза межами рідної землі, щоби побудити Українців до злуки і до помочі своїм браттям.

Один з них, п. Хлібецький з Верміліон, пише, що був у марті, 1921 року у Львові, там відвідав „Український Горожанський Комітет", розмавляв із членами Комітету, приглядався письмам з Канади і придивлявся господарці грішми. Пан Хлібецький висказався, що Горожанський Комітет розділює підмоги як найсправедливіще і посідає повне довірря населення.

Бліді лиця.

Наколиби ми мали в сій хвилі великий літак і могли перелетіти понад українськими землями і придивилися тому, що там діється, ми тоді працювали би скорше над поміччю. Ми здрігнулибися на вид людей, що з блідими лицями очікують помочі.

На жаль не маємо ще в „Українськім Червонім Хресті" літака. Перелетім думкою понад Европу.

Що там діється? Хто там потребує нашої помочі?

Загадка на Великій Україні.

Українська Соціялістична Радянська Республика, себто, коротко сказавши Україна, якої столицею є тепер Харків, є дальше полем бою, на котрім українські селяне зводять економічну боротьбу з владою республики яка, видно, їм не по нутру. Ось 6. падолиста минулого року розстріляно в Харкові понад 200 українських закладників за се, що повстанці замордували представників влади. Така одна подія показує сю безладну суматоху, де трудно розібрати, що діеть ся і що дальше буде, бо всьо вирішуеть ся різнею. А се лише одна подія з великого числа подібних подій.

Ся боротьба заострена голодом, який пішов передовсім через посуху, не лише через постійний неспокій. З десять українських ґуберній лише три мають урожай і то лише дещо ліпший як середний. Се є Волинь, Київщина і Поділля. Всі инші навішені неурожаєм.

Безнастанна боротьба і різня спричинили, що десятки тисяч Українців з Великої України розбіглися по ріжних краях. Велике число їх перебуває в Галичині; більші або менші громади, — декотрі з них доходять до кількох тисяч, — скитають ся в Румунії, Болгарії, Туреччині Югославії, Франції, Німеччині, Єгипті, Альжирі; скитаються голодні і обдерті, здані на ласку чужини як листки, що їх вітер котить.

Холмщина, Волинь і Полісє переживають мовчки муки, як колись Ґонта, що його шматували на ку-

сні ляцькі кати за се, що бажав свободи для своєї землі. Вмирав серед мук і навіть не стогнав.

Буковинські і бесарабські Українці живуть у безперестанній поневірці. Румунія робить все, щоби вони не істнували.

Прикарпатська Україна, прилучена до Чехословакії, здається в добрій опіці, але відчуває вже, що знаходиться у чужих.

Галичина в крові.

Польща бажає присвоїти собі галицьку Україну за всяку ціну. Заключила договір з Московщиною, з Румунією, а ось тепер і з Чехословаччиною, — 6. падолиста, 1921 року, — щоби запевнити собі Галичину, як добич.

Східна Галичина була визначена як самостійна одиниця. Такий плян начеркнули були аліянти по своїй побіді. Конференція амбасадорів установила границю між Галичиною а Польщею дня 21. падолиста, 1919 року, яку називано „лінією Корзона".

Сю границю потвердив Севрський Договір з дня 20. серпня, 1920, який підписали аліянтські держави а також Чехословаччина, Румунія і Югославія. Сей договір Поляки замовчували. Оголосив його секретаріят Ліґи Народів у січні сього року.

Так стає кождому ясно, що Східна Галичина стала жертвою сусіда, що хоче збогатитися чужим майном.

Кровавою жертвою.

Там в Галичині викидається Українців зі служби по урядах, при залізницях, у школах.

Нехай гинуть з голоду.

Там роблять польські власти українським студентам науку немислимою.

Около 1,100 студентів пішло до Праги, щоби вчитися.

Около 200 вчиться у Відні.

Більші і менші гуртки вчаться по инших містах Европи.

Вчаться в голоді і холоді.

Там в Галичині утруднюється життя воякови української армії українському немічникови.

Заказується українські часописи, не дозволяєть ся на розвій читалень, руханкових товариств.

Конфіскують календар Просвіти.

Польська поліція розвязала у Львові з'їзд Українського Жіноцтва, яке зібрало ся на наради.

Всякі збори заказані.

Власти заказали Науковому Товариству ім. Петра Могили уладжувати відчити, і веліли увязнити учених, які орґанізували український університет.

Там запровадили до вязниці провідників „Українського Горожанського Комітету", а „Горожанський Комітет" розвязали, — Комітет, який помагав тим, що не мають що їсти, не мають в що одягнутися, що потребують опіки.

Там польські власти стягнули дотепер вже понад 120,000 Мазурів, щоби роздати їм українські землі, і дальше стягають.

Український рільник лишаєть ся без поля, комірником на своїй землі!

Власти посилають польське військо до сіл, щоби селяне під при-

мусом записували ся за польських горожан. Вояки рабують, бють нагаями, замикають до тюрми людий за се, що не хотять записатися на Поляків.

Десятки тисяч мучиться у вязницях.. ....

Понад трийцять тисяч Українців-Галичан скитається поза межами Галичини і Буковини, в ріжних краях Европи.

По воєводі, на котрого була спрямована кулька молодого Федака, має прийти другий опричник, який вже давніще мав нагоду висказатися, що границю на сході виковує собі Польща оружжям і шибеницею!

Так терплять наші браття в Старім Краю.

Одно Запілля.

Канада і Злучені Держави мають прийти їм у поміч. Нема часу на балачку. Вороги ударили на Рідну Землю так сильно, що сей удар почув кожний Українець, навіть за далекими морями.

Нехай кожний прилучиться, щоби цей удар ослабити.

Не можна огорожуватися кільчастим дротом на своїй фармі, на американських преріях і притаїтися тихцем: мене нема.

Ми всі мусимо станути до помочі.

Заморські Українці творять запілля. Запілля має опікуватися тими, що терплять від боротьби в Старім Краю.

Ніхто не може сторонити від помочі.

Кожна фарма, кожна хата має злучити ся зі собою ниткою часопису, який хоче залюбки читати. Нехай кожний читає свій часопис. Тоді буде розуміти, що діється, хоч сотки і тисячі миль ділять його від других.

Читай і знай, які терпіння має нарід, які бажання, який йде приказ, щоби другим помогти.

Прилучися в роботі, щоби рідний край став свобідний.

Віл, що бездушно ходить в ярмі, йде на заріз, лев, що переломлює крати своєї кліти дістаєть ся на волю!

В Галичині відбув ся міжпартійний з'їзд. В імени Українців видав сей з'їзд відозву, з отвертими підписами з датою 22. І. 1922., що Галичині одностайний фронт, а правним заступником українського населення Східної Галичини перед всіми державами є лише президент Української Національної Ради, який тепер зі своїм урядом перебуває у Відні.

Цей примір Рідного Краю, ця єдність, яку викликали польські звірства ,поділають і на Українців за морем. Там один фронт, тут одно запілля.

Не думаймо стороннично.

Думаймо про єдність і про дороги до єдности.

Як горожане держав американського континенту можуть Українці з поза моря незвичайно помогти рідному краеви, наколи будуть вишукувати справи, які їх єднають.

Товариство Червоного Хреста повинно повстати в кожній місцевости Канади, Злучених Держав, Парани і Арґентини, де лише живуть Українці.

Ця сіть товариств буде висказом

нашої лучности і нашої єдности в помочі Рідній Землі.

Роздача в Европі.

В Европі істнують запомогові товариства, громадянські і студентські, які на місці дбають про збірку датків і про справедливий розділ.

Посилаймо їм наші датки, щоби мали що розділяти. Такі товариства є в Загребі (Хорватія), у Відни, в Празі, в Берліні.

У Львові по розвязаню „Українського Горожанського Комітету" польськими властями, стараються провадити запомогову роботу инші уладн. Працює осібна секція опіки над немічниками під проводом д-ра Курівця. „Рідна Школа" дбає про молодіж і про науку для неї під орудою проф. Галущинського. Українське Товариство „Опіки над Молодю" під проводом М. Каратницького. Український Фонд Военних Вдів і Сиріт під проводом д-ра К. Студинського.

Український Горожанський Комітет був вже складно уладжений, і обнимав слідуючі секції: 1) Президія і секретаріят; 2) Запомогова секція; 3) Секція помочі увязненим і інтернованим; 4) Самаритянська Поміч; 5) Бюро праці; 6) Секція дарів Американського Червоного Хреста; 7) Секція допомоги підгірським повітам; 8) Правна порада; 9) Секція допомоги еміґрантам з Придніпрянської України.

Іще нема точних вістей, які секції по розвязаню Горожанського Комітету будуть могли продовжати свою роботу і в якій формі.

Збігці з Великої України лишилися тепер цілком без опіки.

Поміч потрібна всюди.

Потрібна вона сиротам і вдовам, потрібна воякам, і окалічілим, потрібна воякам, що хотять учитися в школах, потрібна селянам, що потерпіли через насильство наїзників, потрібна всім, що терплять в імени нас і в імени нас працюють.

Розважна поміч.

Ніякі крики або цькования не повинні нас випровадить з рівноваги. Помагаймо розумно.

Ми маємо заопікуватися кожним, що працював і працює коло будови нашої держави щиро, а через се власне стратив своє здоровля, або попав у нужду. Так велить нам поступати громадянська совість. Таке поступовання зробить нашу суспільність солідарною і смілою в боротьбі.

В Злучених Державах заняті тепер українські переселенці головно національною позичкою і вже перейшли 80,000 долярів. Стараються осягнути суму сто тисяч. Крім того поодинокі товариства і особи збирають там на немічників, на студентів, на Рідну Школу, на правну оборону арештованих і сказаних на смерть.

Канадійські Українці доказали також, що розуміють потребу помочі. На поміч своїм братам зібрали дотепер через два роки понад 50,000 долярів.

Дальше трудитися.

Цьогорічна різдвяна збірка випала через перелім в цінах і через застій в торговлі не так, як це накреслила Головна Управа Українського Червоного Хреста.

Всі грошеві посилки ще не надійшли з цілої Канади. Місцевости, які замало, або нiщо не прислали збирають ще дальше і пришлють більші суми.

Головний Комітет Українського Червоного Хреста у Вінніпеґу задав собі незвичайно много труду і посвятив Рідному Краєви много часу і много роботи.

Инші місцевости підуть за його примiром. Тепер не час на дрімоту або сварку.

Час Великий.

Рідна Земля жде помочі.

Нехай кождий на своїм місці причинятыся до спільного труду. Наш труд вийде нам на славу.

Не сидім в темряві. Глянымо думками високо з гори на цілий простір. Поглянымо, куди ступати.

В голові маємо не тісто, але мозок, а в грудях не порожну комірку, але серце. (Живі оплески).

Коли Провірна Комісія орекла, що рахунки знаходять ся у взірцевому порядку, перевели збори дискусію над звітом.

П. Н. В. Бачинський звертає увагу, що в Першім Звіті У.Ч.Х. випечатано, що секретар пібрав 653 50 долярів. Цю суму треба пояснити, щоби кождий зрозумів, що сей видаток не пішов цілий для нього як писаря.

Голова п. Арсенич пояснив, що в склад сеї суми входить вся оплата за роки 1919, 1920 і 1921, до 28. лютого, усіх робітників при У.Ч.Х., а се — секретаря ,скарбника і помічників за страту часу. П. Бачинський дістав із сеї суми 403.50 дол. Решту, т. є 250 дол. взяв скарбник, С. Ковбель, котрий в часі головної збірки, 1921, повнив службу писаря-скарбника. До тої роботи час від часу він приєднував помічників, котрим сам платив.

Пп. Барицький, Арсенич, о. Вань, Бачинський забирають голос в справі платні писаря. З дискусії стає кождому ясно, що У.Ч.Х. не платить платні, але ухвалює від шкодовання за страту, коли писар і скарбник мусять цілий день, день за днем посвятити, щоби полагодити справи Українського Червоного Хреста а рівночасно залишити всяку иншу роботу, яка дає їм можливість життя. Відшкодовання таке обмежується на час, коли треба полагодити переписку в справі головної збірки.

Про видатки на фестин в році 1920 забирають голос пп. Біленький, Арсенич, Бичинський, Барилюк, Бачинський, Самотівка, Казанівський, Пасічний, Слюзар.

П. Барицький заявляє, що справа фестину находилася виключно в його заряді: „Я взяв цілу справу на себе і за все відповідаю. Особи, що мають якісь жаданя, мають письма від мене, що я все перебрав. Український Червоний Хрест не потребує займатися сею справою, анї за неї відвічати".

П. Біленький жадає, щоби пояснити листами справу всім особам, які звертають ся зі своїми жаданями, до Українського Червоного Хреста, а також, наколи треба, оголосити пояснення в пресі.

Збори приймають до відома предложення п. Слюзара, щоби справу фестину з року 1920 розглянула і порішила на підставі нинішних заяв нова Управа У.Ч.Х.

Збори приступили до вибору нової Управи на підставі печатаної лісти, приготованої через передвиборчу комісію, до якої належали пп. Стечишин, Слюзар, Боберський Присутні голосували через піднесення рук і вибрали слідуючу Управу:

Я. В. Арсенич, предсідник;
І. Слюзар, І. містопредсідник;
о. П. Божик, II. містопредс.;
Осип Боянівський, писар;
С. Ковбель, скарбник;

ЧЛЕНИ:

П. Драль,
В. Чорненький,
В. Казанівський,
Віктор Купченко.

ПРОВІРНИКИ:

В. Біленький,
Н. В. Бачинський,
М. Залозецький.

Збори приняли внесок п. Слюзара, щоби управа покликала всіх тих людий до дорадчої комісії, які поможуть своїм досвідом і впливом.

П. І. Боберський пояснив Устав У.Ч.Х., який Управа предложила до обговорення і ухвалення. Текст цього уставу розіслала була Управа до всіх відпоручників товариств ще перед зборами до переглянення.

Збори приняли внесок п. Бичинського, щоби устав одобрити з тим застереженням, що Голова Управи має право поробити тоті поправки, які покажуть ся практичними.

Збори приняли внесок пп. Бичинського і Біленького, щоби виплатити писареви і скарбникови відшкодовання за віддання цілого свого часу на роботу около головної збірки У.Ч.Х. по сто долярів.

На внесок пп. Бичинського і Барицького ухвалено продати річи зібрані на посилку до Европи, тому, що посилка до Европи потягнулаб за собою більші видатки, як виносить вартість цілої посилки.

Учасники зборів розважали, що товариство У.Ч.Х. повинно би держати постійно урядника за згодженою платнею. Урядник полагоджував би переписку, і виконання ухвал Управи. Сей видаток буде доконче потрібний, щоби товариство правильно розвивалося, хоч би урядник на разі працював денно лише дві-три години. Ходить о постійну переписку з місцевими товариствами і з товариствами в Европі, а також о виковання ухвал загальних зборів. Инакше робота стає доривочна і неправильна. Ся справа після ради п. Ферлея лишила ся до остаточного рішення Управі.

При тій нагоді напімнув п. Іван Боберський справу дому для У.Ч.Х. Український Червоний Хрест віддасть велику прислугу і Рідному Краєви і Українцям в Канаді своєю роботою, але повинен би посідати свою сталу домівку. Таке поважне товариство не може працювати в комірнім. Повна безсторонність і однаково щира лучність зі всіми иншими товариствами вимагає сього доконче.

Збори обговорили справу концертів перед анґлійською публикою. В тій справі забирали голос пп. Н. В. Бачинський, Арсенич, Кіпран, о. Олексів. Всі бесідники підчеркували, щоби хор виступав,

як найкраще, а через се осягнув ціль: запізнати чужинців з сим, що в нас є найгарнійше, се є з нашою піснею. Коли осягнеться сю ціль, то сповниться і друге бажання, щоби виступ злученого українського хору приніс значну збірку на поміч Рідному Краєви.

Голова п. Арсенич пояснив, що наш виступ має зробити на чужинців лише додатне враження. З тої точки треба дивитися на сю справу. Всі зволять постаратися, щоби роботу улекшити але не утруднювати. Треба визискати кожду силу і не тратити головної цілі з очей. З' зглядy на загальну ціль має сей виступ зробити гармонійне, мистецьке враження. Промови і співи мають творити гарну цілість.

П. Барицький підніс, що український хор, злучений з хорів усіх товариств міг би виступити в однім з театрів Вінніпеґу. Такий виступ треба уладити, а з рамени У.Ч.Х. було би се найвідповіднїще і промовляло би найбільше до переконання англійської публики.

В инших містах повинні би українські хори уладжувати виступи перед чужою публикою.

Збори приняли внесок п. Ферлея, щоби Управа скликувала Ширший Комітет що найменше один раз на три місяці; в сей спосіб уможливить ся постійну виміну гадок між Ширшим Комітетом а Управою і більшу силу в роботі, — а також приняли внесок п. Біленького, щоби писар і скарбник поділилися ясно своєю роботою.

Предсідник Зборів, о. П. Олексів, який шість годин повнив свій уряд з умілим тактом досвідного провідника, замкнув збори о годині 2.45 в ночі на внесок пп. Бичинського і Залозецького.

Тепер вернемо до Уставу Українського Червоного Хреста, який Управа предложила до обговорення і ухвалення. Збори ухвалили устав на підставі пояснення справи через проф. Івана Боберського. Він представив устав в сей спосіб:

Місцеве Товариство.

Кожна місцевість заснозує у себе місцеве Товариство Український Червоний Хрест. Старшина місцевого товариства складається з 9 членів і 3 провірників, вибраних на один рік загальними зборами, які відбуваються в січні.

Звичайні члени платять річну вкладку 1 доляр. Постійні члени платять 25.00 дол. раз на всегда; члени-добродії платять одноразово 10 долярів. Членом товариства може стати кожна особа.

Де неможна заложити „товариства," там можна заснувати „Кружок Українського Червоного Хреста", який складається із трьох осіб: голови, писаря і скарбника, і дбає про роботу Українського Червоного Хреста.

Головна Управа.

Місцеві товариства цілої Канади вибирають Головну Управу, яка складається з 9 членів, вибраних в сей спосіб, що кожного року уступає одна третя часть членів а на її місце вибирається нових; трьох провірників вибирається що року на ново. Головна Управа кер-

мує роботою Місцевих Товариств Канади.

Головний З'їзд.

Місцеві Товариства мають постійний вплив на вибір Головної Управи, тому, що в другій половині січня кождого року висилають своїх відпоручників на Головний З'їзд. Відпоручники вибирають членів Управи на Головнім З'їзді. Головний З'їзд рішає внески на зміну уставу, подає звіт зі зробленої роботи, і визначує напрям дальшої роботи.

Осередок Українського Червоного Хреста находиться тепер у Вінніпеґу. Але Канада се великий простір. Не кожне товариство зможе що року вислати відпоручника на Головний З'їзд. Часом зможе, часом не зможе сього зробити. Щоби однак кожне товариство кожного року мало вплив на вибір Головної Управи і на ухвали Головного З'їзду, находить ся в Уставі товариства така постанова:

Головна Управа оголошує Головний З'їзд письмом до кождого Місцевого Товариства. В тім письмі поданий порядок З'їзду, найважніщі справи, які прийдуть під обради і ліста кандидатів до вибору на членів Головної Управи. Се письмо приходить до Місцевих Товариств три тижні перед З'їздом.

Місцеве Товариство скликує збори для наради над письмом про З'їзд. Члени ухвалюють внески до наведених справ а також голосують над поставленими кандидатами. Писар товариства пише звіт про ухвалені внески і про вислід голосовання.

Се письмо дістає відпоручник товариства, який має поїхати на Головний З'їзд і заступати особисто погляди свого товариства. Такого відпоручника вибирає кожне товариство на своїх загальних зборах.

Наколи би товариство не могло вислати відпоручника, тоді висилає почтою звіт зі свого голосованя, але так, щоби сей звіт про голосовання і про внески прийшов до Головної Управи перед Головним З'їздом. Письмо про місцеве голосовання береться в рахунок при обчислюванню голосів на З'їзді.

В сей спосіб кожне товариство бере участь у виборі Головної Управи.

Зміни Уставу не може ухвалити собі Місцеве Товариство. Воно може лише ставити внески на зміни до Головної Управи. Головна Управа предкладає ті внески під обраду на Головнім З'їзді.

Обласна Управа.

Під провід Головної Управи належить ціла Канада, се є девять провінцій, які представляють девять „Областей".

Місцеві товариства одної области можуть вибрати собі Обласну Управу, яка провадить роботу Українського Червоного Хреста в одній области (провінції) після вказівок Головної Управи і відвічає за сю роботу перед Головною Управою, а також перед Місцевими Товариствами своєї области.

Обласна Управа складаеться з 9 членів і 3 провірників. Всі вони вибирані на один рік. Вибори відбуваються на Обласнім З'їзді.

Обласна Управа скликує Обла-

сний З'їзд раз на рік в першій половині лютого. Спосіб скликання і переведення Обласного З'їзду подібний до способу як переводиться Головний з'їзд, а се вже було тут пояснене.

Кожне Місцеве Товариство висилає відпоручника з письмом, щоби особисто промовляв і заступав погляди свого товариства.

Наколи товариство не може вислати з якоїсь причини відпоручника, висилає письмо почтою зі звітом про місцеве голосовання і про свої внески на Обласний З'їзд.

На примір: Місцеві Товариства в Брітиш Колюмбії висилають своїх відпоручників, скажім до Ванкувер, і вибирають там Обласну Управу на область (провінцію) Брит. Колюмбію. Обласна Управа Брит. Колюмбії працює на підставі вказівок Головної Управи з Вінніпеґу, помагає в роботі місцевим товариствам, збирає звіти і гроші з цілої области (провінції) і пересилає до Головної Управи.

Обласні Управи можуть доперва годі успішно працювати, коли Місцеві Товариства набрали досвіду і почуття відвічальности. Наколи би Обласні Управи не сповняли на час своїх обовязків, які надає їм Устав, то спинювали би роботу.

Устав є так начеркнений, що Місцеві Товариства є в стані рішати про вибір членів до Обласної Управи а також до Головної Управи. Отже мають повний вплив на цілий провід товариства У.Ч.Х.

Сей Устав є пляном до роботи на слідуючі літа. Цілого Уставу не дасться нараз впровадити в життя, — до сього потрібно постійного труду через цілий ряд літ.

Канадійські прерії поділені є заздалегідь на чотирокутні фарми і визначені є дороги. Але всі фарми нараз не працюють і всі дороги не є відразу асфальтовані. Однак інжінери начеркнули і виміряли і дороги і фарми на десятки літ наперед.

Поміч в життєвих терпіннях.

Ціллю Українського Червоного Хреста є щира поміч в життєвих терпіннях українському населенню в Европі і в инших частях світа підчас мира і підчас війни: поміч раненим, хорим, калікам, осиротілим, опущеним, убогим, старим, нещасним.

Щоби се перевести, має Український Червоний Хрест дати підмоги в грошах, харчах, одінню, ліках; має ставити доми убогих, доми сиріт, старечі доми, захоронки, шпиталі, літнища і т. п., і дбати про їх піддержку.

Український Червоний Хрест дбає про вишколення доглядачів і доглядачок хорих.

Здоровність.

Крім помочі в життєвій біді ставляє собі Український Червоний Хрест ще другу велику задачу, близьку до першої, він старається піднести здоровля українського населення.

Щоби се осягнути, має оголошувати вказівки про здоровий спосіб життя, дбати про здорове виховання молодіжі, старатися о переведення всіх способів, які служать до піднесення здоровля у молоді-

жі і у старших, дбати про водні купальні, сонішні купальні, парки і площі до свобідного і здорового руху.

Власне тепер причинився Український Червоний Хрест до будови фабрики штучних ніг і штучних рук для немічників у Львові.

Найважнійшою справою під сю пору є поміч Рідній Землі, яка терпить від голоду, від пошесних недуг, великого браку ліків, від наслідків довголітньої війни і від теперішнього насильства і розбою.

Задачею Українського Червоного Хреста в Канаді є також опіка над Українцями в Канаді.

П. Арсенич підніс потребу старечого дому, де могли би найти захист на послідні літа свого життя осамітнілі старі робітники, фармері, мущини і женщини.

Безсторонність.

Український Червоний Хрест відзиваєть ся до розуму і до совісти всіх Українців і не може лучити своеї роботи з цілями якого небудь сторонництва або поодиноких товариств. Український Червоний Хрест звертаєть ся до цілої української суспільности без ріжниці релігійних або політичних або соціяльних поглядів. Ціль Українського Червоного Хреста є загально народня, загально-людська.

Від трьох літ уладжує товариство У.Ч.Х. загальну збірку на поміч Рідній Землі. Охота і зрозуміння до роботи Українського Червоного Хреста зростає постійно. Навіть байдужі люде помагають вже в роботі і спішать зі своїми датками.

Суспільність може приняти постанову, щоби два процент із всіх представлень, концертів, вечерниць, танців забав, пікніків, відчитів і т. п. підприємств впливали на ціли Українського Червоного Хреста.

Купецькі фірми, які се товариство поручало би, могли би давати один процент від проданих товарів.

Щедрі і великодушні особи розуміють високу ціль товариства і запишуть якусь часть свого майна на ціли товариства. Се діється в инших народів, які оцінюють справедливо змагання Червоного Хреста.

Згодом оповістить товариство збірку датків виключно на канадійські ціли для канадійських Українців.

Соціяльна щедрість.

Український Червоний Хрест має виховати нас до суспільної щедрости, нас, які вчимося громадянських прикмет, бо їх ще не маємо.

Після уставу може Український Червоний Хрест видавати книжки, образи та инші видавництва, може робити підприємства, з яких дохід йде на добродійні ціли. На сю сторону зертав увагу п. Бабієнко в своїй дописі в „Канадійськім Фармері".

Видавництва Українського Червоного Хреста знайдуться всюди. Календар Українського Червоного Хреста буде висіти в кожній хаті і пригадувати-ме задачі товариства.

Від всіх для всіх.

Від роботи приходять дальші помисли до роботи. Український Червоний Хрест постараєть ся, що-

би всі в Канаді і в инших краях врозуміли його ціль і спосіб праці, подбає о відповідні брошури і дописі, буде постійно повідомляти суспільність про стан праці і завзивати до участи.

Українці зрозуміють з часом наміри і поступовання Українського Червоного Хреста і не будуть утруднювати роботи сторонничими поглядами і сторонничими радами.

Робота Українського Червоного Хреста обмежується виключно на ціли добродійні і заслугує на повне попертя цілої суспільности і її культурних, просвітних і політичних та економічних орґанізацій.

Всі приступлять в члени, бо праця Українського Червоного Хреста йде від всіх і для всіх. Се не вистарчає про сю справу лише говорити. Треба думки перевести в діло. (Оплески).

Сей текст є відбиткою з „Українського Голосу", який помістив звіт в числах: 22 марта, ч. 12; 29 марта, ч. 13; 5 цвітня, ч. 14; 12 цвітня, ч. 15; 19 цвітня, ч. 16; 26 цвітня, ч. 17.

„Канадійський Українець" помістив сей звіт в числах: 14 марта, ч. 11; 22 марта, ч. 12; 29 марта, ч. 13; 8 цвітня, ч. 14; 12 цвітня, ч. 15.

„Канадійський Фармер" помістив сей звіт в числах: 16 марта, ч. 11; 23 марта, ч. 12, 30 марта, ч. 13.

„Канадійський Ранок" помістив сей звіт в числах: 14 марта, ч. 72; 21 марта, ч. 73; 28 марта, ч. 74.

Всі числа в році 1922.

———o———

Постійно і витревало!
Орґанізуймо себе і працюймо над собою!
Вартість народу пізнати з того, як він уладжується і які жертви поносить для себе.

ГОЛОВНА ЗБІРКА

„НА ПОМІЧ РІДНІЙ ЗЕМЛІ”

СТАН ДНЯ 1. VI. 1922.

БР. КОЛЮМБІЯ.

1. Округ І. Ґонти
ціла Бр. Кол. 2000 82.40

АЛБЕРТА.

2. Округ Ярослава Мудрого
Веґревіл і др. 2000 340.20
3. Округ кн. Данила
Верміліон і др. 1000 201.16
4. Округ княгині Ольги
Шандро і др. 1000 69.25
5. Округ кн. Ігоря
Мондер і др. 2000 671.06
6. Округ Володимира В.
Едмонтон і др. 2000 670.80
7. Округ кн. Льва
Редвотер і др. 1000 ——
8. Округ кн. Святослава
Калґари і др. 1000 124.85
9. Округ кн. Олега
Гілкрест і др. 500 ——

САСКАЧЕВАН.

10. Округ Б. Хмельницького
Йорктон і др. 5000 450.83
11. Округ І. Богуна
Мелвил і др. 2000 118.90
12. Округ С. Наливайка
Шіго і др. 500 325.90
13. Округ І. Мазепи
Саскатун і др. 1000 173.43
14. Округ П. Сагайдачного
Мічам і др. 3000 159.90
15. Округ І. Виговського
Принс Алберт і др. 1500 30.50
16. Округ П. Дорошенка
Кридор і др. 1500 157.10
17. Округ П. Полуботка
Н. Бетлефорд і др. 1000 8.—
18. Округ Байди
Реджайна і др. 1500 213.85

МАНІТОБА.

19. Округ Шевченка
Вінніпеґ і др. 4000 1361.36
20. Округ Федьковича
Стюартбурн і др. 1500 115.59
21. Округ І. Котляревського
Янів і др. 1500 104.02
22. Округ Б. Грінченка
Ґімлі і др. 1000 99.12
23. Округ Лесі Українки
Портедж ля П. і др. 1000 17.50
24. Округ М. Драгоманова
Брендон і др. 500 21.20
25. Округ М. Шашкевича
Ольга і др. 2500 178.35
26. Округ І. Франка
Давфін і др. 2500 398.35

ОНТЕРІО.

27. Округ М. Залїзняка
Форт Вілїям і др. 1500 1513.—
28. Округ Олекси Довбуша
Торонто і др. 1500 3.—
29. Округ Львів
Кенора і др. 500 27.—
30. Округ Київ
Отава і др. 1500 176.81

КВІБЕК.

31. Округ Одеса
Монтреал 3000 436.03
32. Округ Перемишль
Прочі місцевости
Квібеку 1000 4.—

НЮ БРУНСВІК.
33. Округ Донщина

НОВА СКОЦІЯ.
34. Округ Запороже.

ОСТРОВ П. ЕДВАРДА.
35. Округ Хортиця.
Округи 33, 34, 35. 1000 — —

СПОЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ.
36. Округ Слобідянщина. 254.80

До дня 1. VI. 1922 прислано: **7,890.58**

С. КОВБЕЛЬ, скарбник.

———o———

Лише безперестанний труд провадить до успіху.
Оен.

ВИСКАЗИ ПРО ПОМІЧ РІДНІЙ ЗЕМЛІ.

1.

Вінніпеґ, Ман., 27. 12, 1921.

Найблагороднійша ціль, на яку тепер можна жертву дати, є наш Український Червоний Хрест.

Даючи тамтуди жертву, даємо на боєвий фонд проти сухіт, голоду і голодової смерти. Кождий і кожда, що має серце, повинен бути на лісті жертводавців на сю справу, а хто немає відки, повинен позичити а дати. Наші рідні браття і сестри і їхні діти заслужили собі на поміч. Ці мученики і герої не слів, а жертв від нас очікують.

Никита Епп.

2.

Кридор, Саск., 28. 12. 1921.

З Рідного Краю чуємо голос: „Не хочемо забрати вам вашого білого хліба. Хочемо мати наш чорний, галицький хліб. Ми його немаємо. Війна нам його забрала. Шліть поміч на руки Українського Червоного Хреста". Сей голос чуємо безнастанно. Даймо зараз поміч.

А. Крижанівський.

3.

Вінніпеґ, Ман., 28. 12. 1921.

Ми повинні покинути політичні межиусобиці та помочи голодним, бездомним і скитаючимся в розпуці землякам. **Др. Микола Бодруґ.**

4.

Торонто, Онт. 28. XII. 1921.

Український Червоний Хрест, се орґанізація для помочі і до боротьби із горем, нещастям, слабостями, нуждою. Ся важна і вічно потрібна орґанізація повинна поширитися всюди, де лиш Українці живуть і повинна злучити навіть незгідливих в одну велику силу, нам всім до помочі. Треба помочи як найщирійше браттям в Галичині, на Буковині і на Великій Україні, а також всім тим, що їх ворожа сила викинула неповинно поза границі вітчини.

Українці мають зі всіх частий світа прийти в поміч Рідній Землі. „Де злука, там сила!" **о. Др. Осип Жук.**

5.

Вінніпеґ, Ман., 30. 12. 1921

Наші браття у Рідним Краю просять у нас ратунку. Чи можемо слухати байдужо їх слів і не змилосердитися над тими, що благають помочі? Чи можемо не дати помочі хорим, голодним та поневоленим братям, які силу свою і майно вичерпали у завзятій боротьбі за визволення нашої Рідної Землі? Поможім всі!

Д. Якиміщак, посол до парляменту Манітоби.

6.

Сент Боніфас, Ман., 30. 12. 1921.

Фармер, що хоче господарити, мусить мати сталевий плуг зі сильним мотором. Вишколені люди зі знанням і розумом є таким плугом і мотором для кождого народу, що будує свою державу, чи вона буде така, чи сяка. Мусимо дати нашій молодіжи образовання, щоби мати розумних робітників. Поможім школярам в Празі, Відні і Львові. Як у нас розбудиться віра в себе і в свої сили, то поможемо і Бурсам в Канаді і молодіжи в Старім Краю. Ми силу маємо, лише не уживаємо її так, як треба. Там в Старім Краю страшна нужда між молодежию, що хоче вчити ся. Ні їди ні одіння. За яких 2000 долярів можнаби купити дім на студентський захист, раз на все. Сотки молодіжи найшлиби там безпечний побут і спільну, дешеву кухню. Поможім тій молодіжи а поможемо собі. **Др. Іван Карач.**

7.

Монтреал, Квібек, 31. грудня, 1921.

Хиба між нами є хто такий окаянний, хтоб відхилився подати гостинець Червоному Хрестови з порученням занести його в ворожі казарми і врятувати від нужди і смерти тих, що жити мають для воскресшої вольноі України? Не думаю!... Йому одному, Червоному Хрестови вільно усюди зайти. Його одного маємо ми післати для врятовання наших героїв! А наших Сиріток на Україні, хто приодягне, хто приголубить, хто нагодує їх голодних? Хто обітре хоч десяту сльозу старцям та вдовицям, що потратили своїх хлібодавців на полях боротьби за волю України? Червоний Х ест!

Наша молодь — студенти на еміґрації! Які з них щирі та досвідчені будуть проводарі народа, коли ми допоможемо їм набути поза границями України той неоціненний скарб — науку!

Чи смієм відказатися подати їм голодним кавалок хліба? Ми можем дати, бо маєм що дати. Ми повинні дати, бо конче треба дати. Ми морально зобовязані дати, бо ми люди.

Ми політично зобовязані дати, бо ми вже народ, а кождий народ за рідний край віддає життя, не те що по одному долярови від кождої живої душі. **Іван Бодруґ.**

8.

Тюлон, Ман., 3. І. 1922.

Наш Український Червоний Хрест в Канаді основали канадійські Українці на се, щоби нести поміч там, де вона українській землі доконче потрібна.

Від лепти, о яку просить Український Червоний Хрест в Канаді відмавлятися може лише нерозумний або лютий звір — но ніколи людина — а ще до того Українець. **А. Максимчук.**

9.

Краків, Алта, 4. січня, 1922.

Відчуймо серцем біль нашої рідні. Не уміємо спільно працювати, не уміємо себе взаїмно любити тоді, коли потрібно спільної праці і взаїмної вирозумілости. Але тепер ще не пізно. Хто має українське серце, хто має християнське чуття, той повинен помочи, кілько зможе. Кожда місцевість повинна основати свій комітет і збирати датки.

Василь Федун, посол до парляменту Алберти.

10.

Вінніпеґ, Ман., 5. 1. 1922.

Збірка датків на Рідний Край є дуже важна збірка. Кождий з нас в Канаді і Америці повинен свою частину дарувати на Поміч Рідній Землі. **Іван Завідовський,**

предс. Зап. Братства св. Николая у Вінніпеґу.

11.

Едмонтон, Алта, 6 січня, 1922.

Жорстока війна лишила тисячі калік, вдів та сиріт. Кождий з нас має когось з помежи своєї рідні, що терпить від чужої неволі, як не положив він життя за свободу вітчини. Вони терплять за нашу честь. Нашим обовязком є, улекшити їм гірку долю, а в той спосіб нашою помічю прилучитися до їх змагань. Шліть датки через „Український Червоний Хрест". **Др. Іван Оробко.**

12.

Комарно, Ман., 16. січня 1922.

Спасибіг вам за труд великий. Желаю успіху і обильної збірки.

о. Л. Боский, Ч. С. С.

13.

Вінніпеґ, Ман., 16. січня 1922.

Всяка поміч, а головно матеріяльна поміч для нашої батьківщини є конечною і ані одна українська душа в Канаді не сміє відтягнутися від щедрого датку на сю ціль. Несучи поміч потребуючим, а еще до того рідним, ми сповняємо свій громадський обовязок і робимо гуманне діло. **Т. Д. Ферлей.**

14.

Венкувер, Бр. Кол., 17. січня, 1922.

Писати много не буду, бо Комітет Українського Червоного Хреста пише досить обширно в тій справі. Тут тепер безробіття. Люди ходять за роботою і нема. Я робив в літі 3 дни на тиждень а тепер 2 дни в тиждень. Мимо того буду старатися зібрати і післати. **В. Сиротюк.**

15.

Вайта, Ман., 18 січня, 1922.

Чоловік має помочи чоловікови в нещастю. Се правило цілого людства, всіх народів, всіх віроісповідань, всіх мов. Український Червоний

Хрест лучить наші сили до помочі людям: нашим браттям в нещастю і в неволі. Лучімся! Помагаймо так довго, доки ся поміч потрібна. Лучімся розважно і витревало, бо лише тоді поможемо своїм, лише тоді побідимо чужу, безумну захланність. **о. П. Самець.**

16.

Вінніпеґ, Ман., 19. січня, 1922.

„Чи я вже раз давав на той Червоний Хрест, а Бог знає, що вони з тими грішми роблять". Таке можна почути що дня а се по більшій части від людий, які дуже мало або і нічого не дали на Поміч Рідній Землі. На нас звернені не лише очи тих, що просять нас о поміч, на нас дивить ся і анґлійський загал. Вони також цікаві знати, що ми зробимо і після сього вони нас будуть судити. Анґлійці і инші народи не люблять скупарів і самолюбів. Знають вони добре, що коли ми не подбаємо про своїх рідних, то вони ще меньше можуть від нас сподіватися якої помочі в разі потреби.

Нема найменшого сумніву, що робота Українського Червоного Хреста є чесна, нема найменшого сумніву, що наша поміч є конечна. Кождий з нас має дати даток на так важну справу.

Н. А. Григорчук, посол до парляменту Манітоби.

17.

Геффорд, Саск., 20. січня 1922.

Судячи по тім, що доходить до нас про долю наших братів в Галичині, то уважаю, що поміч їм через Український Червоний Хреста повинна стати нашим першим обовязком. **Орест Жеребко.**

18.

Веґревіл, Алта., 20. січня, 1922.

Ми всі любимо наші українські пісні. Співаємо їх, молоді і старі, богаті і бідні, вчені і прості. Наші браття уріднім краю, захоплені думками тих пісень ішли до бою за свободу і нелякалися ніяких жертв. Пісні запалили в них любов до свого народу.

Ми Українці в Канаді і Сп. Державах співаємо також тоті пісні. Але чи розуміємо їх зміст? Чи може співаємо їх як ґрамофон?

„У бій, у бій за тебе Україно..."

„Ми за народ житє своє дамо."

„Душу, тіло ми положим за нашу свободу".

Настав час, коли маємо нагоду доказати нашу щирість і свідомість. Ми також тут не надармо співали наші пісні. Ми не можемо бути глухі, сліпі, німі на кроваві жертви наших братів. Ми не могли помочи крісом, поможім тепер грошем:

Ми розуміємо, що співаємо. Ми не ґрамофони. Ми хочемо всі помочи, щоби українська земля стала свобідна. Пісні лучать нас всіх в один нарід. Ми всі дамо від себе поміч через Український Червоний Хрест.

Петро Зварич.

19.

Вакав, Саск., 27 січня, 1922.

В евангелію св. Івана в уступі XV., 13. говорить Ісус Хрстос. „Ніхто не має більше тої любови, як той, хто за другів своїх віддав своє життя".

Ступали сотні і полки до бою, до оборони землі. Тарахкотіли скорострілн. Земля стелилася трупами за свободу нас всіх. Життя давали братя за нас, що живемо. Так много любови доказали нам наші товариші. А ми від себе докажім хоть таку каплину любови, що поможем тим частинам, які при житю лишилися і дальше, хотяй поранені, боренчться в своїм і нашім імени. Каплину любови! **о. Савчук.**

20.

Савт Слокан, Бр. Кол., 22. І. 1922.

„В яру колись гайдамаки
Табором стояли,
Лагодили самопали,
Ратища стругали.
У яр тодї сходили ся
Мов із хреста зняті
Батько з сином і брат з братом
Одностайно стати
На ворога лукавого,
На лютого Ляха".

Так пише Тарас Шевченко в поемі „Холодний яр". Від сеї оборони по нинїшний день минуло понад 170 лїт. Всі Українці, де вони лише розсіяні по всіх частях світа, повинні і тепер одностайно стати, коли небезпека загрожує рідному краеви від того самого ворога і рідна земля потребує помочі. Тепер якраз пора нам одностайно думати і поступати одностайно. Тут нема таких, що не можуть нічого дати. Ми всі маємо ще стільки, що можемо помочи, треба лише доброї волї. Ми ще й нині, хоч тут тяжкі часи також настали, ми все таки викидаємо сотки долярів на зовсїм непотрібні річи. Думаймо одностайно, поможім тим „гайдамакам", бо ми „гайдамаки", бо ми всї однакі, й хочемо бути однакі.

Петро Мельничук Гайдамака.

21.

Калдер, Саск., 27 січня, 1922.

Недоля на Буковині, недоля в Галичині, а навіть на богатій колись Україні. На наших полях уганяють чужі війська. Наш Черемош, наш Дністер чужі забрали.

Ми українські жінки в Канаді і Америці поможемо українській землі. Українська земля кличе. Заощадім а поможім!

Евфрозина Ґілчукова.

22.

Вінніпеґ, Ман., 31 січня, 1922.

Христос похвалив вдову більше за дві лепті, які вона зложила в Єрусалимськім храмі для бідних, чим тих, котрі зложила більше, бо вона зложила послідні центи, які мала. Даймо і ми послідні центи для нещасних і горем прибитих наших братів в старім краю.

Хто що має, нехай жертвує на Український Червоний Хрест.

Протоєрей П. Божик.

23.

Верміліон, Алта., 31. січня 1922.

Робім спільно. Нас є велика сила в Канаді і в Сполучених Державах. Не даймо пропасти українській молодіжи на Буковині і в Галичині, яка ходить до школи в чужині без кусника хліба. Нам буде ся молодіж потрібна на будуче. Нема й одного місточка в Галичині, деб не було кухні для жидівських дітий. В такий спосіб Жиди не дають пропасти своїй нації. Американські і канадійські Жиди збирають датки, вибирають відпоручників і висилають їх впрост до Европи із зібраними датками. Се діеть ся не лиш раз на рік, але і кільканайцять разів. Вони роздають долярову поміч а також закуповують живність до роздачі. В той спосіб ратують молодіж і всіх що помочі потребують.

Я був в Укр. Горожанськім Комітеті у Львові дня 12. марта 1921 р. і переглянув там звіти і папери. Видів я там овочі щирої праці Українського Червоного Хреста. Але хотяй датки напливають, то всеж годі обділити всіх тих, що потребують помочі. Не один в Канаді нарікає: „Моя сестра нічого не дістала". Бо ми за мало післали. Ми повинні з Канади і з Стейтів слати далеко більше. Ми післали не много. Ми не післали навіть одного міліона долярів, а в Буковині і в Галичині живе около 4 міліони Українців.

Коли ми порівнаємо житє наше в Канаді до галицького житя, то ми братя в раю! Маємо повну свободу і їсти до волі. Без переслідувань, без грабіжий, без нагаїв. Їдемо свобідно з Монтреалу до Вінніпеґу, а звідти до Венкувер і ніхто нас не питає за дозвіл від воєводів, жандармів і поліціянтів. Ми маємо в що вбратись і чим запалити. Колиж у нас тепер дещо менше готівки як передше, то всеж маємо ще на стільки, щоб дати хоть одного доляра від голови, а се був би доказ, що ми хочемо щиро помочи.

Дотепер не помогли ми як слід. Поможім розумно!

Василь Хлібецький.

24.

Стюартбурн, Ман., 3. лютого, 1922.

Рідний край простягає до нас свої руки: „Ратуйте, ратуйте". Сю просьбу чуємо по цілій Канаді. А ми заперли ся в своїх хатах і відчинити не хочемо, хотяй вони, наші братя, стукають до дверий.

Не відчиняємо, щоби їх нагодувати, щоби їх приодіти. Чи ми християни? Ми ходимо до церкви, м молимо ся, але наші діла не є християнські. Як ми можемо Бога любити, як не любимо ближнього?

Коли маємо відвагу звати себе християнами, то жертвуймо щиро на рідний край. **А. Колодницький.**

25.

Вакав, Саск., 6. лютого, 1922.

Ми знаємо, що єсли ми не подбаємо за наших у старім каю, то друга народність не поспішить з помочию. Кілько кари заплатив не один за самогонку? Нехай дасть хоть четвертину на складані руки і ноги для калік-вояків.

Українці, де вони лише живуть, чи в Канаді, чи в Стейтах, чи в Бразилії повинні помочи Рідному Краєви. **Іван Чаєр,** фармер.

26.

Монтреал, Квібек, 8. лютого, 1922.

Всі народи мають свої орґанізації. Англійці мають свої. Є в них всякі товариства до помочі суспільности і є і Червоний Хрест, Французи мають свої, Жиди мають свої. Всі ті народи научили ся лучити свої сили і розуміють, що повага народу належить від його солідарности в хвилі, коли ходить о його справу. Українці все по заді. А вже критиків у нас, тисячі. Кождий хоче стояти з боку і робити свої уваги а до роботи, до гурту не приступає. Одинцем лазить, тай ще другим роботу розбиває.

Орґанізація „Червоний Хрест" се уклад чисто добродійний, який у всіх народів лучить всіх без виїмку. І у нас повинні всі приступити до роботи в тім товаристві. Український Червоний Хрест несе поміч усім Українцям на широкій українській землі, без ріжниці, до яких партій вони би належали, без ріжниці їх переконань політничних і релігійних.

Кождий Українець має доложити свою частку труду до роботу Українського Червоного Хреста.

„Ю мей ґет оф ди сайд лайнс ов критицизм енґ ґет інту ди ґейм".

А. Т. Кібзей, студент медицини.

27.

Вінніпеґ, Ман., 12 лютого, 1922.

Провидінне рішило, що частина українського народу опустила рідний край пішла за море — де не зазнає сього лиха, якого зазнала вітчина та може бути помічною рукою для тих, які лишили ся на рідний земли.

Колиж так, то нам справді поручено велику справу і зложено на нас великий обовязок і великої ваги відвічальність.

Ми всі дякуємо провидінню, що позволило нам обминути лихо, але дійсна подяка мусить обявити ся не словами, але ділами.

Перед нами „Український Червоний Хрест".

О скільки більше приложимо рук і висше його піднесемо, о стільки лекшим буде той хрест, який двигають наші брати на рідній земли.

В. Кудрик.

28.

Гафорд, Саск., 18. лютого, 1922.

Нещасте Рідної Землі має нас опамятати. Не сварки, але поміч подаймо Рідній Землі. Ляхи навістили нашу землю так, як приходили Татари і нищили наші поля, забирали в полон і рабували весь добуток.

Вороги — Ляхи видирають найменший кусник хліба сироті і вдові.

Приготовляли для нас гріб передними літами і понять нас тепер до того гробу. І засунуть камінь, який ніколи не відсунесь, як ми з Канади і з Америки не перешкодимо їм.

Даваймо політичну поміч, даваймо грошеву поміч. Не кричім, що ми хочемо помочи, але поможім!

Д. Сікора.

29.

Саскатун, Саск., 7. III. 1922.

Нам треба лучитися, щоби набирати організаційного змислу і збільшати наші сили. Лучімся в Українськім Червонім Хресті. Дбаймо про силу нашого народу.

А. Вавринюк.

30.

Сидней, Н Щ,, 25. V. 1922.

Читаю „Крoваву Книгу" і дивно мені, що хтось може бути між нами байдужний на долю Рідного Краю.

Кровавою Книгою кличуть нас з дому на поміч.

о. Е. Красицький.

Упорядкував Рск. Печатано 8. VI. 1922.